

1. ההיסטוריה של הרבנות הראשית

- ש' אבידור, **האיש נגד הזרם** [על הראי"ה קוק], ירושלים תש"ל, עמ' קעג - שכז.
 ש' אבידור, **יחיד בדורו** [על הרב י"א הלוי הרצוג], ירושלים (חש"ד).
 י' אבנרי, **הראי"ה קוק כרבה של ארץ ישראל תרפ"א - תרצ"ה: האיש ופועלו**, חיבור לקבלת תואר דוקטור לפילוסופיה, אוניברסיטת בר-אילן, תשמ"ט.
 י' אבן חן, **הרבנות הראשית לישראל בעבר ובהווה**, ירושלים תשל"ג.
 י' אבן חן, **רב ומנהיג** [על הראי"ה קוק], ירושלים תשנ"ט, עמ' 440-423.
 י' אדלשטיין, **'תולדות הרבנות הראשית לישראל', שנה בשנה**, תשכ"ה, עמ' 379-369.
 מ' אוסטרובסקי, **ארגון הישוב היהודי בארץ ישראל**, ירושלים תש"ב, עמ' מה-סג.
 מ' אטיאש, **ספר התעודות של הועד הלאומי לכנסת ישראל בארץ ישראל בשנים תרע"ח-תש"ח**, ירושלים תשכ"ג.
 מ' אטיאש, **כנסת ישראל בארץ ישראל - יסודה ואירגונה**, ירושלים תש"ד, עמ' 96-87.
 מ' אליאב (עורך), **הישוב בימי הבית הלאומי 1917-1948**, ירושלים תשל"ט, עמ' 205-195.
 ש' אליאש, **'הרבנות הראשית הטרור והרביזיוניסטים'**, בתוך: גניזי חיים (עורך), **דת ומחתרת בארץ ישראל בתקופת המנדט**, תל-אביב תשנ"ה, עמ' 127-115.
 ש' אליאש, **היחסים בין הרבנות הראשית לארץ ישראל והשלטון המנדטורי**, תרצ"ז-תש"ה, חבור לשם קבלת תואר דוקטור לפילוסופיה של אוניברסיטת בר-אילן, תשל"ט.
 ש' אליאש, **'הרבנות הראשית לארץ ישראל והנישואין הפיקטיביים בשנות ה-30', סיני**, צא (ניסן-אלול תשמ"ב), עמ' פז-צ.
 ש' אליאש, **'הצלת ישיבות פולין שנמלטו לליטא בראשית המלחמה', ילקוט מורשת**, לב (כסלו תשמ"ב), עמ' 168-127.
 ש' אליאש, **'הרבנות הראשית ותוכנית החלוקה של שנת 1937', קתדרה**, 21 (תשרי תשמ"ב), עמ' 170-155.
 ש' אליאש, **'הרב הרצוג נאבק על חייו של שלמה בן יוסף', האומה**, 67-66 (אייר תשמ"ב), עמ' 95-86.
 ש' אליאש, **'הרבנות הראשית וה'מזרחי' בתקופת המנדט', קתדרה**, 37 (תשרי תשמ"ו), עמ' 148-123.
 ש' אליאש, **'הפולמוס ביישוב היהודי בארץ ישראל על תוכנית החלוקה [דו"ח פיל, יולי 1937]**, עבודה לשם תואר מוסמך, אוניברסיטת בר-אילן, רמת-גן תשל"א.
 י' אריאל, **'תולדות השמיטה ותולדות הרבנות', באהלי שדה: השמיטה בין חזון למעשה**, כפר דרום תש"ס, עמ' 342-333.
 י' בארי, **אוהב ישראל בקדושה**, א, תל-אביב תשמ"ט, עמ' 448-257.
 א' ביק (עורך), **אגרות הרב מימון**, ב, ירושלים תשמ"ג, עמ' 137-127.
 מ' בניהו, **מן ההר אל העם** [חייו ופועלו של הרב יצחק נסים], תל-אביב תשנ"ג.
 ג' בת יהודה, **'יסוד הרבנות הראשית והמזרחי'**, בתוך: י' רפאל (עורך), **ספר הציונות הדתית**, א, ירושלים תשל"ז, עמ' 430-388.
 ג' בת יהודה, **'יסוד הרבנות הראשית', הרב מימון בדורותיו**, ירושלים תשל"ט, עמ' 259-317.
 נ' גוטל, **מכותבי ראייה**, ירושלים תש"ס.
 י' גולדברג, **הרבנות הראשית לישראל - שבועים שנה ליסודה**, ירושלים תשנ"א.
 י' גן צבי, **'לתולדותיה של הרבנות בתפוצות ובארץ', בשעריך**, 8 (אייר תשל"א), עמ' 10-6.
 א' דון-חיא, **'דת וטרור פוליטי: היהדות הדתית ופעולות הגמול בתקופת "המאורעות", הציונות**, יז (תשנ"ג), עמ' 162-166.
 ש' דון יחיה, **הרב בן ציון מאיר חי עוזיאל - חייו ומשנתו**, ירושלים תשט"ו.
 ד"מ דיינרב, **הרבנות הראשית והשמיטה**, תל-אביב תרפ"ט.
 מ' הכהן, **'מועצת הרבנות הראשית לארץ ישראל', הארץ הטובה**, ירושלים תשמ"ד, עמ' 239-235.
 ז' ורהפטיג, **הרבנות הראשית לישראל - 70 שנה לייסודה**, מנהל החינוך הדתי, ירושלים תשנ"א.
 ז' ורהפטיג, **חמישים שנה ושנה: פרקי זכרונות**, ירושלים תשנ"ח, עמ' 33-29.
 ז' ורהפטיג, **'בדרך למדינה: שמונה חודשים בהנהלת הועד הלאומי'**, בתוך: ש' רז (עורך), **קובץ הציונות הדתית**, ירושלים תשנ"ז, עמ' 253-250.
 חדשות מהחיים הדתיים בישראל, **היכל שלמה ירושלים**, תשכ"א - תשל"ו.
 א' חיים, **'היחסים בין הרבנים הראשיים הספרדים לבין ועד עזת הספרדים בירושלים בתקופת השלטון הבריטי', קתדרה**, 16 (תמוז תש"ם), עמ' 108-93.
 א' חיים, **'הספרדים ומוסדות היישוב בשנים תר"פ-תרפ"ה', פעמים**, 21 (תשמ"ה), עמ' 107-102.
 א' חיים, **ייחוד והשתלבות הנהגת הספרדים בירושלים בתקופת השלטון הבריטי תרע"ח-תש"ח**, ירושלים תש"ס, עמ' 65-69.
 י"מ ישמח, **כרוזי הראייה**, ירושלים תש"ס.
 ש' ישראלי (עורך), **ברקאי - בטאון רבני מרכזי**, א-ו (תשמ"ג-תש"ן), ירושלים.
 י' כהן, **'לתולדות הרבנות הראשית לישראל', גוילין**, יט (תמוז תשכ"ד), עמ' 84-78.

י' כהן,	הכנות לבחירת הרבנות הראשית לישראל, שנה בשנה , (תשל"ג), עמ' 262-265.
י' כהן,	חוק הרבנות הראשית לישראל (תשמ"א), עמ' 324-326.
י' כהן,	הרבנות הראשית- תשכ"ג, מהות זכות וזהות , ירושלים תשל"ח, עמ' 78-83.
ש' כ"ץ,	הרבנות הראשית ויום העצמאות, שנה בשנה , תשנ"ח, עמ' 229-239.
ש' כ"ץ,	ממסמכי הרבנות הראשית משנות קום המדינה, תחומין , יח (תשנ"ח), עמ' 485-490.
ש' כ"ץ,	מתפילותיהם של הרבנים הראשיים, תחומין , כא (תשס"א).
א' מורגנשטרן,	הרבנות הראשית לארץ ישראל - ייסודה וארגונה , ירושלים - נתניה, תשל"ג.
א' מורגנשטרן,	הקמת הרבנות הראשית בארץ ישראל, אור המזרח , עט-פ (ניסן-תמוז תשל"ג), עמ' 144-135.
י"ל מימון,	אחרי הועידה' [לסידור הרבנות הראשית לארץ ישראל], לשעה ולדור , ירושלים תשכ"ה, עמ' קנז-קסא.
ש' מייזליש,	רבנות בסערת הימים [חיו ומשנתו של הרב הרצוג], מרחבים, תשנ"א.
י' עמנואל,	'הקהילה הפורשת' של הרב הירש והרבנות הראשית לישראל, המעין , לג/ד (תמוז תשנ"ג), עמ' 15-19.
י"ל פישמן,	תולדות המזרחי והתפתחותו, בתוך: הנ"ל (עורך), ספר המזרחי , ירושלים תש"ו, עמ' רנא-רצב.
מ' פרידמן,	חברה ודת: האורטודוקסיה הלא ציונית בארץ ישראל - תרע"ח-תרצ"ו 1918-1936 , ירושלים תשל"ח, עמ' 110-128, 367-388.
מ' פרידמן,	'הרבנות הראשית לישראל דילמה ללא פתרון', מדינה וממשל , א, חוברת 3 (אביב תשל"ב), עמ' 118-128 [= בתוך: ר' כהנא ו'ש' קופשטיין (עורכים), בעיות של זהות ולגיטימציה בחברה הישראלית , ירושלים 1980, עמ' 253-267].
מ' פרידמן,	'הרבנות הראשית כהנהגה דתית - בעיות יסוד', סקירה חודשית , 12 (1979), עמ' 37-44.
מ' פרידמן,	'לא חלב לא בשר', מימד , 18 (כסלו תש"ס), עמ' 10-13.
מ"י צוריאלי,	אוצרות הראי"ה , ב, תל-אביב תשמ"ח; 'יסוד הרבנות הראשית', שם , ג, שעלבים תשמ"ט, עמ' 1291-1323; שם , ד, שעלבים תשנ"ג [כרוזים ואגרות].
ש' צוריאלי,	'דעת הרבנים הראשיים לישראל בשאלות הזמן', שנתון הציונות הדתית , ירושלים תשמ"ח, עמ' 17-23.
י' קולת,	'דת חברה ומדינה בתקופת המנדט', בתוך: ש' אלמוג, (עורך, ועוד), ציונות ודת , ירושלים תשנ"ד, עמ' 353-340.
א"י קוק,	'כבוד הרבנות', התור , כ (י"ד באדר א' תרפ"א), עמ' 3-2 [= מאמרי הראיה , א, ירושלים תש"ס, עמ' 52-54].
א"י קוק,	'נאום בוועידה לסידור הרבנות הראשית', התור , כא-כב (כ"ד באדר א' תרפ"א), עמ' 11-9, 13 [= מאמרי הראיה , ב, ירושלים תשד"ם, עמ' 455-457].
צ"י קוק,	'לקיומה של הרבנות הראשית', לנתיבות ישראל , א, ירושלים תשכ"ז, עמ' 234-237 [=ח' שטיינר וא' קלונסקי (עורכים), קובץ לזכרו של מרן הרב צבי יהודה הכהן קוק , ירושלים תשנ"ג, עמ' 30-35].
צ"י קוק,	'כבוד הרבנות', שיחות הרב צבי יהודה , גיליון 74, עמ' 9-16.
א' רובינשטיין,	בתוך: ב' אליאב (עורך), היישוב בימי הבית הלאומי 1917-1948 , ירושלים 1979, עמ' 195-202.
ש' רז,	מלאכים כבני אדם - הרב אברהם יצחק הכהן קוק , ירושלים תשנ"ד.
נ' רקובר,	המשפט העברי , א, ירושלים תשל"ה, עמ' 176-175; ב, ירושלים תשנ"א, עמ' 167-166 [רשימה ביבליוגרפית].
י' שביב,	' רבנות בעידן של תחייה ', עבודה לתואר מוסמך, טורו קולג', ירושלים תשנ"ו.
י' שביב,	'הרבנות הראשית ועבודה עברית', בתוך: ש' רז (עורך), קובץ הציונות הדתית , ירושלים תשנ"ט, עמ' 409-416.
י' שביב,	'הרבנים הראשיים על משמרת השבת', בתוך: י"א מובשוביץ (עורך), ספר רפאל , ירושלים תש"ס, עמ' תק"ל-תק"מ.
ש"א שזורי,	'לקורות הרבנות הראשית בארץ ישראל', ישראל הדתית , תל-אביב תשי"ד, עמ' 87-89.
ש"א שזורי,	'פרקים מימיה הראשונים של הרבנות הראשית', שנה בשנה (תשכ"ו), עמ' 313-324.
שנה בשנה ,	שנתון 'היכל שלמה', ירושלים.
ה' שצברג,	מרי ומסורת , רמת גן תשמ"ה.

Shulamit Eliash, 'The Political Role of the Chief Rabbinate of Palestine During the Mandate' **Jewish Social Studies**, XLVII (Winter, 1985), pp.33-50

2. סמכותה ומעמדה של הרבנות הראשית - החלטות, תקנות, פסקים וכו'

ש' אבינר, 'הרבנות הראשית לישראל', **שו"ת שאילת שלמה**, ו, ירושלים

- תשס"א, סי' פה; שם, ז, סי' פז, פט.
צ' אדמונית, בתוך הזרם ונגדו, תל-אביב תשל"ז, עמ' 362-351.
אוסף פסקי דין של הרבנות הראשית לארץ ישראל - 1950, ירושלים.
י' אטלס, 'מה גורסים הרבנים הראשיים, גשר, לה - 119 (אביב תשמ"ט), עמ' 49-45.
ג' אלון, 'הרבנות הראשית משולה בסמכויותיה לדחליל', הלשכה, 54 (2000), עמ' 3-8.
מ' אלון, המשפט העברי, ירושלים תשנ"ח, א, עמ' 81-88, 667-676; שם, ג, עמ' 1337-1356.
מ' אלון, 'חקיקה דתית ברבנות הראשית ובפסיקת בתי הדין הרבניים', חקיקה דתית, תל אביב תשכ"ח, עמ' 184-157.
ב"צ אליאש, 'החקיקה הרבנית בפסיקה הרבנית', דיני ישראל, י-יא (תשמ"א-תשל"ג), עמ' קעז-רטו [ש' מרון (תגובה), שם, עמ' רטז-ריח].
י' אנגלרד, 'מעמדה של מועצת הרבנות הראשית וסמכות הפיקוח של בג"צ', הפרקליט, כב (תשכ"ו), עמ' 79-68.
י' אריאל, "לא תסור מכל אשר יורוך" - למעמדה של הרבנות הראשית, תחומין, יא (תש"נ), עמ' 23-11 [= שו"ת באהלה של תורה, כפר דרום תשנ"ח, סי' א].
ד' ביגמן, 'מי זקוק לרבנות הראשית', מימד, 5 (1995), עמ' 20-21, 28.
א' בן אהרון, 'ייסוד וסמכות בתי הדין הדתיים בא"י בכלל ו"משרדי הרבנות" בפרט', ירושלים תרפ"ז.
א' בן זמרה, 'מועצת הרבנות הראשית - מעמדה תפקידה וסמכויותיה לפי משפט התורה', דעות, יד-טו (תשרי תשכ"א), עמ' 55-52.
בני ישראל - פסקי הלכה ומקורות, הוצאת הרבנות הראשית לישראל, ירושלים תשכ"ב.
י' ברדע, 'הבדלי עדות בדיני משפחה' [על תקנות הרבנות הראשית], משפט והלכה, רמת גן תשל"ז, עמ' 179-165.
י' ברט, 'סמכות חכמים, פירות אילן, ו (תשנ"ו), עמ' 256-219.
נ' גוטקינד-גולן, 'הרבנות הראשית לישראל - מעמדה תפקידה ובעיותיה' (רב שיח), שנתון הציונות הדתית, ירושלים תשמ"ז, עמ' 63-53.
י' גולדשלג, 'הרבנות הראשית לישראל' [מהותה קורותיה סמכויותיה ותפקידה], אור המזרח, ז-ח (אלול תשט"ו), עמ' 66-60.
י' גליקסברג, 'הרבנות הראשית וסמכותה של המרא דאתרא', על מדין, ירושלים תשנ"ב, עמ' 32-29.
א' דון יחיא, הדת בישראל, מרכז ההסברה, ירושלים תשל"ה, עמ' 21-26.
א' דון-יחיא, 'הבחירות לרבנות הראשית במדינת ישראל', עבודת גמר למ"א במדעי המדינה, האוניברסיטה העברית, ירושלים תש"ל.
א' דון-יחיא, 'מוסדות דתיים בסבך הפוליטי', דעות, מא (סתו תשל"ב), עמ' 22-3.
א' דון-יחיא, 'מנהיגות דתית ומנהיגות פוליטית', בתוך: א' בלפר (עורכת), מנהיגות רוחנית בישראל - מורשה ויעד, ירושלים תל-אביב תשמ"ב, עמ' 134-104.
ש' דיכובסקי, 'על הדרך הנאותה לבחירת רבנים' [ראשיים], ברקאי, א (תשמ"ג), עמ' 36-33.
פ' דיקשטיין, 'תקנות הרבנות הראשית, הפרקליט, א (תמוז תש"ד), עמ' 19-18.
פ' דיקשטיין, 'פסקי הלכה של הרבנות הראשית בדיני אישות בתקופת כהונתו של הרב הרצוג ז"ל', בצרון, מ"א (כסלו תש"ך), עמ' 73-69.
א' דסברג, 'הבעת דעה על ידי הרבנים הראשיים לישראל', תחומין, יא (תש"נ), עמ' 40-31.
צ' דרורי, 'הרבנות הראשית, ראשית - למחשבת ישראל, תשכ"ב, עמ' 50-45.
מ' הלפרין, 'המשמעות המשפטית של החלטת הרבנות הראשית בנושא השתלות לב בישראל' אסיא, ז, ירושלים תשנ"ד, עמ' 128-125.
י"א הרצוג, 'לנמוקי התקנות שנתחדשו בבית מדרשה של הרבנות הראשית לארץ ישראל', תלפיות, שנה א/ ג-ד (ניסן תש"ד - תשרי תש"ה), עמ' 462-457.

י"א הרצוג,	תחוקה לישראל על פי התורה - חוקה חוקים ותקנות הרבנות הראשית, (א' ורהפטיג - עורך), א-ג, ירושלים תשמ"ט.
א"י השניר,	'התקנות שנתקנו ע"י מועצת הרבנות הראשית לארץ ישראל', בתוך: א"י זסלנסקי וא"י לבנון (עורכים), איש התורה והמעשה - ליובלו השישים של הרב משה אוסטרובסקי , ירושלים תש"ו, עמ' קג-קו.
ז' ורהפטיג (עורך ועוד),	דת ומדינה בחקיקה , ירושלים תשל"ד, עמ' 42-11.
ז' ורהפטיג,	חוקה לישראל - דת ומדינה , מסילות תשמ"ח.
ז' ורהפטיג,	'תקנות הרבנות הראשית', תחומין , טו (תשנ"ה), עמ' 81-117.
ש' ישראלי,	'לבירור סמכותה ההלכתית של הרבנות הראשית לארץ ישראל', שנה בשנה (תשכ"ד), עמ' 175-186 [=עמוד הימיני, תל-אביב תשכ"ו, עמ' מה-נא].
ש' ישראלי, א' כהן,	הרבנות והמדינה , ירושלים תשס"א, עמ' 57-92.
י' כהן,	'בין פטיש לסדן - הדילמה של הרבנות הראשית', הטלית והדגל: הציונות הדתית וחזון מדינת התורה בימי ראשית המדינה , ירושלים תשנ"ח, עמ' 44-48.
ש"י כהן,	נשים בהנהגת הציבור , ירושלים תשנ"א, עמ' 36-68.
א' ליכטנשטיין,	'סמכותה של הרבנות הראשית', על מדין , ירושלים תשנ"ב, עמ' 18-25.
מאורות 3-1,	'הרבנות הראשית לישראל - מבט הלכתי עכשווי', עלון שבות-בוגרים , יג (תשנ"ט), עמ' 107-124.
מועצת הרבנות הראשית לישראל ,	בטאון הרבנות הראשית לישראל (תש"מ - תשמ"א), ירושלים.
ירושלים תשמ"ט, עמ' 27-40; שם, ז, ירושלים תשנ"ד, עמ' 123-128; תחומין , ז (תשמ"ו), עמ' 187-192; ר"ש ישראלי, חוות בנימין , א, ירושלים תשנ"ב, סי' יט-כ; במראה הבזק , ב, ירושלים תשנ"ו, עמ' 121.	
א' מעוז,	'הרבנות ובתי הדין: בין פטיש החוק וסדן ההלכה', שנתון המשפט העברי , טז-יז (תש"ן-תשנ"א), עמ' 289-416.
ב' נויברגר,	דת מדינה ופוליטיקה , תל-אביב תשנ"ד, עמ' 57-62.
ק' פרידנברג,	'על הרבנות הראשית לארץ ישראל', המשפט העברי , א (תרפ"ו), עמ' 179-183.
א"ח פריימן,	'התקנות החדשות של הרבנות הראשית לארץ ישראל בדיני אישות', סיני , יד (כסלו-אייר תש"ד), עמ' רנד-רסג.
י' קיסטר,	'תקנות הרבנות הראשית לארץ ישראל בעניני אישות', תורה שבעל פה , יב (תשל"ל), עמ' מט-נז.
א' רובינשטיין,	המשפט הקונסטיטוציוני של מדינת ישראל , ירושלים תשכ"ט, עמ' 112-131.
א"ח שאקי,	דיני אישות משפחה וירושה , א, תל-אביב תשכ"ז, עמ' 97-100.
א"כ שפירא,	שרידים , י (שבט תשמ"ט), עמ' ח-יז.
ש"ז שרגאי,	'תפקידי הרבנות הראשית', אור המזרח , א (אדר תשי"ד), עמ' 42-46.
ש"ז שרגאי,	שעה ונצח , ירושלים תש"ך, עמ' 326-339.
י' שציפנסקי,	התקנות בישראל , ד, ירושלים תשנ"ג, עמ' ריב-ריח.
ב"צ שרשבסקי,	דיני משפחה , ירושלים תשי"ח. נספח א - 'הרבנות הראשית לארץ ישראל', עמ' 393-396; נספח ב - 'הרבנות הראשית לישראל - תקנות קבועות לגדרי אישות בישראל', עמ' 397-399.
י' תבורי,	'הרבנות הראשית דיורה במדינת ישראל', ידיעון בארות יצחק , מס' 1404, יום העצמאות תשמ"ה [=עמודים, 474 (סיון תשמ"ה), עמ' 298-300].

M. Elon, **Jewish Law**, Part 3, Is. L. R. Vol 3 (1968) p. 424-433
M. Elon, **Jewish Law**, Part 4, Is. L. R. Vol 4 (1969) p. 115-116
A Lichtenstein, 'THE ISRAELI CHIEF RABBINATE: A Current Halaphic Perspective', **TRADITION**, 26:4 (1992), p. 26-38